

Concursul interdisciplinar *COMUNIADA*

Limba și literatura română

Faza pe școală

20 octombrie 2022

Clasa a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de două ore.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește cu atenție textele următoare, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date:

Partea I (20 de puncte)

Măriuța stă de vorbă cu vrăbiuțele, se joacă cu fulgii, îl sărută pe Hazlică, apoi merge acasă căci o așteaptă bunica. Ba chiar bunica, de fiecare dată când fetița pleacă în **ospete** la iepuraș, o supraveghează din depărtare; cu baba iarnă nu e de glumă - uneori e imprevizibilă.

-În curând va fi iarăși primăvară, se gândește Măriuța. Voi merge pe câmpie să culeg ghiociei. Aceste floricele sunt atât de gingașe, de plăpânde, toată lumea le așteaptă și se minunează de curajul lor, căci chiar trebuie să ai curaj să înflorești la primele raze de soare, după o iarna grea și friguroasă.

Până la întâi martie mai sunt doar câteva zile, dar stratul de zăpadă e gros, continuă să ningă, perdeaua de fulgi e atât de deasă încât nu se vede nimic. Troianul ajunge la fereastra căsuței lui Hazlică. Iepurașul se înarmează cu o lopățică și iese afară să curețe zăpada că doar nu o să aștepte până va fi întroienit cu totul.

- Eh, privește el cu necaz. Poimâine e primăvară, soarele însă nici gând nu are să apară. O fi uitat că e timpul să-i trezească la viață pe ghiociei? Îi voi aminti. Dar cum? Și imediat îi vine o idee.

Chiar dacă e seară și se face întuneric, Hazlică vine în cămară, aprinde felinarul în formă de morcov, cu lumină morcovie și se pune pe croșetat. Croșetează mulți, mulți ghiociei albi de mătase.

Voi agăța la pieptul fiecărei vrăbiuțe câte un ghiocel croșetat, îi voi dărui Măriuței. Măriuța le va dărui altor copii, soarele va vedea și își va aminti de ghiociei care ies la lumină doar datorită razelor sale.

-Hm... stă în cumpănă el. Cu atâta zăpadă în jur, soarele ar putea să nu observe nimic. De aceea voi croșeta și ghiociei morcovii. Pe ăștia nu are cum să nu-i observe.

Dar a terminat ața portocalie. În schimb i-au rămas multe ghemulețe de ață roșie. Și Hazlică nu stă mult pe gânduri. Alături de ghiociei albi acum sunt o mulțime de ghiociei roșii. Iepurașul îi leagă câte doi, unul roșu, altul alb, răsucind două ațe, albă și roșie, le numește mărtișoare în cinstea primei zile de primăvară și de întâi martie toate vrăbiuțele, toți copilașii din satul Măriuței, ba chiar și câteva bunicuțe poartă mărtișoare în piept. Ca să-i amintească soarelui că a sosit timpul ghiociei.

Soarele se trezeste, vede ce vede și vai! Își pune mâinile în cap. S-a cam întrecut cu somnul! E primăvară! Oamenii poartă ghiociei la piept! Până și vrăbiuțele și-au aninat ghiociei în pene! Dar de când mă rog ghiociei au devenit roșii!?

Nu e timp să afle ce s-a întâmplat. Trebuie să elibereze pe adevărații ghiociei din îmbrățișarea zăpezii. Foarte curând lângă căsuța iepurașului răsar pâlcuri, pâlcuri de floricele albe, plăpânde...

(Emilia Plugaru, Mărțișorul)

1. Precizează, din text, o structură care arată locul acțiunii și o structură care evidențiază timpul desfășurării acțiunii. 4p
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este scrisă afirmația corectă, așa cum apare aceasta în textul dat. 4p
 Ghiociei dau dovadă de curaj, deoarece:
 - a) ies la lumină doar datorită razelor sale.
 - b) aceste floricele sunt atât de gingașe, de plăpânde;
 - c) trebuie să ai curaj să înflorești la primele raze de soare.
3. Aranjează propozițiile următoare în ordinea apariției lor în fragmentul dat: 4p
 - a) Oamenii poartă ghiociei la piept!
 - b) Troianul ajunge la fereastra căsuței lui Hazlică.
 - c) Croșetează mulți, mulți ghiociei albi de mătase.
 - d) Voi agăța la pieptul fiecărei vrăbiuțe câte un ghiocel croșetat.
4. Explică, în cel puțin 30 de cuvinte, semnificația structurii: *Dar de când mă rog ghiociei au devenit roșii!?* 4p
5. Precizează ce intenționează să facă Hazlică cu ghiociei croșetați. 4p

Partea a II-a (20 de puncte)

Ghiocelul (*Galanthus* L.; din limba greacă: gala - lapte, anthos - floare) este un gen de plante bulboase din familia Amaryllidaceae, plante care înfloresc printre primele la începutul primăverii.

Cel mai reprezentativ membru al genului *Galanthus* este Ghiocelul comun (*Galanthus nivalis*).

Ghiociei nu trebuie confundați cu două plante asemănătoare, lușca (*Leucojum vernum*) și ghiocelul bogat (*Leucojum aestivum*); acestea sunt mult mai mari și au toate cele șase petale de aceeași mărime, deși unele specii de *Galanthus* au segmentele interioare de aceeași mărime cu cele exterioare.

Toate speciile genului *Galanthus* au bulbi, frunze liniare și tulpini erecte, lipsite de frunze, cu o singură floare în vârf, sub formă de clopot. *Galanthus nivalis* are în jur de 15 cm înălțime și înflorește în ianuarie și februarie în zonele temperate nordice. Bulbul este globulos, acoperit cu tunici brune. La baza tulpinii se află două frunze verzi-albăstrui, liniare, plane, slab carenate. Floarea albă este actinomorfa, bisexuată, are șase petale, cele trei exterioare fiind mai mari și mai convexe decât cele interioare. De asemenea, cele interioare au câte o maculă verde verzuie sau gălbuie, în funcție de specie, situată apical. Pe cele șase antere se deschid pori sau șanțuri. Ovarul este format din trei celule, iar din el rezultă o capsulă tricolulară.

Înmulțirea se face vegetativ (asexuat) prin bulbi, prin diviziunea atentă a lor când planta este matură, prin mutare când planta este în hibernare, imediat după ce frunzele se ofilesc; sexuat se înmulțește prin semințe.

Există numeroase varietăți de ghiociei, cu flori simple sau duble (*Galanthus nivalis* f. *pleniflorus* 'Flore Pleno'), care **diferă** în principiu prin mărime și floare și prin perioada de înflorire. Anunță sosirea primăverii.

(<https://ro.wikipedia.org/wiki/Ghiocel>)

1. Notează perioada în care înflorește ghiocelul comun. 4p
2. Transcrie secvența în care este prezentat bulbul. 4p
3. Precizează care este cel mai reprezentativ membru al genului *Galanthus*. 4p
4. Scrie, pe foaia de concurs, litera căreia îi corespunde afirmația corectă, având ca reper informațiile din textul dat: 4p
 - a) Au bulbi, frunze liniare și tulpini erecte, lipsite de frunze.
 - b) Pe cele șase antere se deschid pori cu șanțuri.
 - c) Floarea albă este actinomorfa, bisexuată, are șapte petale.
5. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, de ce crezi că ghiociei nu trebuie confundați cu lușca și ghiocelul bogat, folosind informațiile din text. 4p

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Indică sinonimul cuvântului *ospeție* (din primul text) și antonimul cuvântului *diferă* (din cel de-al doilea text). **6p**
2. Transcrie, din primul text, patru verbe la timpuri diferite ale modului indicativ. **4p**
3. Formulează, sub formă de enunț, câte o idee principală din fiecare text suport. **5p**
4. Explică felul în care se înmulțește ghiocelul, valorificând informațiile din textul de la Partea a II-a. **5 p**
5. Motivează, într-un text de minim 80 de cuvinte, părerea pe care o ai despre felul în care Hazlică îi amintește soarelui să apară. **15p**

Scrie o continuare a primului fragment, într-o compunere narativă, de minim 150 de cuvinte, folosind și informații din cel de-al doilea text. **15p**